

Suvestinė redakcija nuo 2016-03-08

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [84-4431](#), i. k. 110203NISAK0001-202

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL NAUDOJIMOSI VIETINE BENDROJO NAUDOJIMO SISTEMA TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2010 m. liepos 10 d. Nr. 1-202
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2007, Nr. [43-1626](#); 2009, Nr. [91-3913](#)) 14 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ (Žin., 2009, Nr. [126-5432](#)), t v i r t i n u Naudojimosi vietine bendrojo naudojimo sistema taisykles (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

NAUDOJIMOSI VIETINE BENDROJO NAUDOJIMO SISTEMA TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Naudojimosi vietine bendrojo naudojimo sistema taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato naudojimosi vietine bendrojo naudojimo dujų sistema tvarką ir atsiskaitymo sąlygas, kuriomis turi vadovautis vietinių bendrojo naudojimo dujų sistemų savininkai ir dujų įmonės.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2007, Nr. [43-1626](#)), kitų teisės aktų nuostatomis.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Vietinė bendrojo naudojimo sistema – asmeniui (asmenims) nuosavybės teise priklausanti arba jo (jų) valdoma ribotoje teritorijoje įrengta gamtinių dujų skirstymo sistemos dalis, kuria dujos tiekiamos ne mažiau kaip dviem vartotojams.

Savininkas – asmuo (asmenys), kuriam (kuriems) nuosavybės teise priklauso sistema.

4. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme bei kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

5. Vietinės bendrojo naudojimo sistemos (toliau – sistema) operatorius atsako už teisės pasinaudoti sistema suteikimą, naujų vartotojų prijungimą ir sistemos eksploatavimą teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis bei užtikrina, kad ji atitiktų teisės aktų nustatytus saugumo, gamtinių dujų sistemų suderinamumo ir kitus privalomus reikalavimus.

6. Tuo atveju, kai sistemos savininkas dar nėra įgijęs licencijos arba dar nėra sudaręs dujų skirstymo paslaugų teikimo sutarties, už sistemos būklę ir atitiktį teisės aktų reikalavimams atsako sistemos savininkas.

7. Sistemų techninę saugą ir eksploatavimą kontroliuoja Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija). Inspekcija, sistemų savininkų ar dujų skirstymo įmonių prašymu vertina sistemų būklę ir atitiktį teisės aktų reikalavimams.

II. SKIRSTYMO VEIKLA IR SISTEMŲ EKSPLOATAVIMAS

8. Savininkas, siekiantis verstis dujų skirstymo veikla, privalo teisės aktų nustatyta tvarka gauti atitinkamą licenciją ir vykdyti veiklą vadovaudamasis Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo ir tiekimo licencijavimo taisyklėmis (Žin., 2007, Nr. [132-5379](#)).

9. Savininkas, kuris nesiverčia dujų skirstymo veikla, gali teisės aktų nustatyta tvarka parduoti sistemą dujų įmonei, turinčiai skirstymo licenciją toje teritorijoje, kurioje yra sistema ir prie kurios skirstymo sistemos yra prijungta jo sistema, arba privalo su minėta įmone sudaryti dujų skirstymo paslaugų teikimo sutartį.

10. Skirstymo licenciją turinti dujų įmonė turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka išpirkti sistemą arba, gavusi savininko prašymą, privalo sudaryti su savininku dujų skirstymo paslaugų teikimo sutartį. Sutartis turi atitikti šių taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimus. Sudarytų sutarčių kopijos turi būti pateikiamos Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai (toliau – Komisija).

11. Pagal sudarytas sutartis skirstymo licenciją turinti dujų įmonė teisės aktų nustatyta tvarka vykdo skirstymo veiklą sistemose, kurios prijungtos prie dujų įmonės valdomos skirstymo sistemos.

12. Dujų skirstymo paslaugų teikimo sutartį rengia dujų skirstymo licenciją turinti įmonė. Sutarties sąlygos turi būti objektyvios ir nediskriminacinės. Į sutartis įtraukiamos šalių aptartos sąlygos, neprieštaraujančios Lietuvos Respublikos civiliniam kodeksui (Žin., 2000,

Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymui ir kitiems teisės aktams.

13. Skirstymo sistemos operatorius privalo atlyginti sistemos savininkui Taisyklių IV skyriuje nustatyta tvarka.

14. Dujų skirstymo paslaugų teikimo sutartyje turi būti nurodoma: sutarties šalių duomenys ir rekvizitai, šalių santykių reglamentavimas, šalių įsipareigojimai, atsakomybė, atlyginimo sistemos savininkui dydis ir atsiskaitymo tvarka, besąlyginis sistemos savininko leidimas teisės aktų nustatyta tvarka suteikti teisę naudotis sistema ir leisti prijungti naujus vartotojus, sutarties terminas, pakeitimo bei nutraukimo sąlygos, ginčų nagrinėjimo tvarka.

15. Jei sistemos priežiūros bei eksploatacinio remonto sąnaudos padidina sistemos vertę ir pagal teisės aktus laikytinos investicijomis, šias investicijas privalo apmokėti sistemos savininkas. Sistemos savininkas (savininkai) privalo leisti sistemos operatoriumi netrukdomai vykdyti skirstymo veiklą, prijungti kitų vartotojų sistemas, užtikrinti saugią bei efektyvią sistemos veiklą.

16. Tuo atveju, kai nėra sistemos nuosavybės teisinės registracijos dokumentų, sistemos operatoriaus funkcijas atlieka dujų įmonė, prie kurios skirstymo sistemos yra prijungta sistema.

III. SISTEMOS KAINŲ REGULIAVIMAS, KAI SKIRSTYMO VEIKLA UŽSIIMA SAVININKAS

17. Sistemos savininkams, kuriems Komisija vadovaudamasi teisės aktų nuostatomis yra išdavusi skirstymo licenciją, gamtinių dujų skirstymo kaina (pasinaudojimo sistema kaina) reguliuojama vadovaujantis Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodika.

18. Skirstymo licenciją turintis sistemos savininkas kiekvienais metais konkrečias skirstymo kainas apskaičiuoja pagal dujų skirstymo kainų nustatymo metodiką. Metodiką parengia ir kartu su kainų skaičiavimais Komisijai patvirtinti pateikia skirstymo veiklą vykdančias sistemos savininkas. Skirstymo kainos neturi viršyti Komisijos nustatytos skirstymo kainos viršutinės ribos.

19. Komisija, patikrinusi ir nustačiusi, kad kainos apskaičiuotos nesilaikant kainų nustatymo reikalavimų, nustatytų kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikose, arba kad jos diskriminuoja sistemos naudotojus ir (ar) yra klaidingos, pateikia sistemos savininkui nurodymus dėl konkrečių kainų skaičiavimo. Sistemos savininkas kainas privalo pakoreguoti. Jei sistemos savininkas nevykdo Komisijos reikalavimo, Komisija vienašališkai nustato konkrečias kainas.

20. Sistemos savininkas gali pradėti taikyti dujų skirstymo kainas tada, kai jis įgis skirstymo licenciją ir nustatyta tvarka suderins su Komisija dujų skirstymo kainas, arba gali reikalauti atlyginimo už pasinaudojimą jam priklausančia sistema, kai sudarys su sistemos operatoriumi dujų skirstymo paslaugų teikimo sutartį.

IV. SISTEMOS KAINŲ REGULIAVIMAS, KAI SUDAROMA DUJŲ SKIRSTYMO PASLAUGŲ TEIKIMO SUTARTIS

21. Sistemos operatoriaus sistemos savininkui mokamas mokestis susideda iš sistemos nusidėvėjimo sąnaudų ir normatyvinio pelno, kurie apskaičiuojami įvertinus sistemos statybos (įsigijimo) vertę, bei nekilnojamojo turto mokesčio sąnaudų. Mokestis apskaičiuojamas vadovaujantis Gamtinių dujų įstatyme, Vyriausybės 2009 m. spalio 7 d. nutarime Nr. 1276 „Dėl gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, skystinimo ir laikymo įmonių licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principų patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [123-5287](#)) bei Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikoje nustatytais principais. Skirstymo sistemos operatorius savo lėšomis privalo atlikti sistemos priežiūrą bei eksploatacinio remonto darbus, kiek tai reikalinga saugiam dujų skirstymui užtikrinti.

22. Sistemos operatoriaus sistemos savininkui mokamas mokestis pagal dujų skirstymo paslaugų teikimo sutartį bei patiriamos sąnaudos vykdant sistemos operatoriaus funkcijas įtraukiami į sistemos operatoriaus gamtinių dujų skirstymo veiklos reguliuojamas sąnaudas, nustatant arba koreguojant dujų skirstymo kainų viršutines ribas.

V. NAUJŲ VARTOTOJŲ PRIJUNGIMAS

23. Nauji vartotojai prijungiami vadovaujantis Naujų gamtinių dujų sistemų naujoje dujofikuojamoje teritorijoje įrengimo ir naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų taisyklėmis (Žin., 2008, Nr. [75-2972](#)).

24. Sistemos operatorius apskaičiuoja naujų vartotojų prijungimo prie sistemos mokestį pagal Komisijos patvirtintą naujų vartotojų prijungimo įkainių nustatymo metodiką.

VI. ATSISKAITYMO TVARKA

25. Buitiniai vartotojai už suvartotas dujas ir už suteiktas skirstymo ir tiekimo paslaugas moka tiekimo įmonei. Tiekimo įmonė atsiskaito su skirstymo įmonėmis už dujų skirstymo paslaugas.

26. Nebuitiniai vartotojai už suvartotas dujas ir už suteiktas dujų skirstymo ir tiekimo paslaugas atsiskaito su dujų skirstymo ir (ar) tiekimo įmonėmis pagal su dujų įmonėmis sudarytas sutartis.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Sistemos savininkas negali trukdyti sistemos operatoriui eksploatuoti sistemą, prijungti naujus vartotojus, suteikti teisę pasinaudoti sistema.

28. Sistemų operatorių taikomas kainas ir įkainius kontroliuoja Komisija.

29. Vartotojų ir dujų įmonių ginčai sprendžiami Energetikos įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-79](#), 2016-03-01, paskelbta TAR 2016-03-07, i. k. 2016-04357

30. Skundai nagrinėjami Energetikos įstatymo 34¹ straipsnyje nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-79](#), 2016-03-01, paskelbta TAR 2016-03-07, i. k. 2016-04357

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-79](#), 2016-03-01, paskelbta TAR 2016-03-07, i. k. 2016-04357

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. 1-202 „Dėl Naudojimosi vietine bendrojo naudojimo sistema taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo